

4013

مکتب

۱۱۰۰
۱

۲۹۲

۵۴

www.Ketab.ir

سرشناسی: ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: جهاد کربلایی دیپلماسی انقلابی از منظر قرآن کریم / عباس عبداللہی.

مشخصات نشر: قم: کتاب فردا، ۱۳۹۶

مشخصات ظاہری: ۲۶۴ ص؛ ۱۲،۵×۲۰ م. م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۵-۴۳-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: کتابنامہ

یادداشت: نمایہ

عنوان دیگر: دیپلماسی اعتدالی یا دیپلماسی انقلابی قرآن بہ می گوید؟

موضوع: استکبار -- جنبہ های قرآنی

موضوع: Arrogance -- Qur'anic teaching

موضوع: ولایت -- جنبہ های قرآنی

موضوع: Sainthood -- Qur'anic teaching

موضوع: اسلام -- عقاید -- جنبہ های قرآنی

موضوع: Islam -- Doctrines -- Qur'anic teaching

موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷

موضوع: Iran -- History -- Islamic Revolution, 2015

رده بندی کنگرہ: ۱۳۹۶ ۵۷ الف / ۱۰۴ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۱۵۹

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۷۷۷۸۴

جهاد کبیر

مبانی دیپلوماسی انقلابی از منظر قرآن کریم

عباس عبداللہی

جهاد کبیر

مبانی دیپلماسی انقلابی از منظر آیت الله العظمی

پدیدآورنده: عباس عبداللہی، ۱۳۵۹-

ناشر: کتاب فردا

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۵-۴۳-۴

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ ریال

چاپخانه موسسه بوستان کتاب

کتاب فردا: قم، میدان بسیج، خیابان ایرانی، کوچه ۴، پلاک ۲۱

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۶۹۹۲

صندوق پستی: ۳۷۱۵۵-۸۱۳۷

BookRoom.ir

پاتوق کتاب فردا

© کلیه حقوق مادی و معنوی اثر برای ناشر محفوظ است.

فروش اینترنتی:

فهرست

۹	مقدمه
۲۱	پیشگفتار
۲۱	ضرورت فهم و تبیین «نظام‌مند» اندیشه اسلامی
۲۸	کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن»
۳۰	امتیازات علمی اثر
۳۳	ساختار و نوآوری‌های اجتهادی کتاب
۳۹	فصل اول: کلیات
۳۹	اصطلاح «استکبار» یا «طاغوت»
۵۰	کدام «اسلام»؟!
۵۸	مفهوم راهبرد (استراتژی)
۶۲	«مبانی» معرفتی
۶۳	مبارزه یا سازش؟

- ۶۷ فصل دوم: مواجهه «توحیدی» با استکبار
- ۶۷ جایگاه «توحید» در نظام اندیشه اسلامی
- ۷۲ ماهیت توحیدی انقلاب اسلامی
- ۷۷ تعریف «توحید» و ابعاد آن
- ۸۱ «توحید» به مثابه روش زندگی
- ۸۷ راهبرد «توحید» در مواجهه با استکبار
- ۸۹ اولین اصل قطعنامه توحید
- ۹۴ جامعه توحیدی
- ۱۰۰ «توحید» فلسفه و رزقه با جبهه استکبار
- ۱۲۳ فصل سوم: بعثت انبیاء الهی و رویارویی با همه معارضین
- ۱۲۳ اصل نبوت
- ۱۲۸ رستاخیز اجتماعی نبوت
- ۱۳۷ صف بندی اجتماعی مقابل انبیاء
- ۱۴۳ جایگاه «حکومت» در اسلام
- ۱۴۶ راهبرد انبیا در برابر جبهه طاغوت
- ۱۶۵ فصل چهارم: اصل «ولایت» و رابطه با جبهه استکبار
- ۱۶۵ «ولایت» اصل اساسی مکتب وحی
- ۱۶۷ ماهیت و ابعاد «ولایت» در قرآن
- ۱۶۱ ولایت؛ جبهه متحد مؤمنین
- ۱۷۵ بُعد خارجی اصل «ولایت»
- ۱۸۷ راهبرد «ولایت» در مواجهه با طاغوت
- ۱۹۲ خطای محاسباتی اهل سازش با طاغوت

۲۰۱

کلام آخر

۲۱۱

ضمیمه

۲۴۹

نمایه

۲۵۷

کتابنامه

www.Ketab.ir

مقدمه

پدیده «انقلاب اسلام ایران» بی تردید و به شهادت متفکرین و اندیشوران غربی و شرقی، بزرگ‌ترین خداه سیاسی اجتماعی قرن بیستم به‌شمار می‌آید؛ چراکه در پی آن، معادلات و مناسبات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی منطقه‌ای و جهانی تغییر یافت و محاسبات قدرت‌های استعماری و استکباری دچار دگرگونی شد. این رستاخیز عظیم اجتماعی - که از تجمیع اراده‌های مردم آزاده و دین‌مداران اسلامی در جهت احیای آرمان‌ها و هویت ملی - اسلامی آنان حاصل گردید - توسط بسیاری از شاهدان و محققین غیرمسلمان، یک انقلاب ایدئولوژیک و اعتقادی به رهبری نهاد مرجعیت دینی تشیع معرفی شده است. به عنوان نمونه: میشل فوکو^۱ یکی از اندیشمندان مشهور غربی - که در دو مقطع زمانی - سال ۱۳۵۷، از نزدیک شاهد وقایع پیروزی انقلاب اسلامی در ایران بوده - همین تحلیل را در کتابی با عنوان ایرانی‌ها چه رؤیایی در سر دارند؟ به چاپ رسانده است؛ فوکو در بخش‌هایی از این کتاب می‌نویسد:

1. Michel Foucault.

نفی رژیم پهلوی در ایران، پدیده‌ای است عظیم و اجتماعی، اما نه به این معنا که سردرگم و عاطفی باشد، یا به خود چندان آگاهی نداشته باشد، به عکس شیوه انتشارش بسیار کارآمد است - از اعتصاب‌ها به تظاهرات، از بازارها به دانشگاه‌ها، از تراکت‌ها به پیشگویی‌ها - و واسطه انتشارش هم بازاریان و به‌انیان و کارگران و استادان و دانشجویان‌اند. در نظام سیاسی، این جنبش نه نظیری دارد و نه جلوه و تظاهری. عجیب است که می‌بینیم این کشور پهناور که جمعیتش در حاشیه دیکتاتور بزرگ پراکنده است، این کشوری که سانسور و نبود آزادی عمومی، بنده برپایش نهاده است، با همه این‌ها، چنین وحدت شگفت‌انگیزی از خود نشان دهد و خواستی جمعی و کاملاً یکرنگ برای آزادی بزرگ در آن شکل بگیرد... اما برای مردم ایران، این پیزیگانه، معنایش همه چیز است: پایان وابستگی، از میان رفتن پلیس، توزیع مجدد درآمدهای نفتی، تعقیب عوامل فساد، فعال شدن دوباره اسلام، یک شیوه زندگی جدید، روابط جدید با غرب، با کشورهای عرب، آسیا و غیره. ایرانی‌ها هم، کمی مثل دانشجویان اروپایی دده شربت، همه چیز را می‌خواهند، اما این همه چیزی که می‌خواهند، «آزادی امیال» نیست، بلکه آزادی از هر چیزی است که در شیرشان و در زندگی روزانه‌شان نشانه حضور قدرت‌های جهانی است... از اینجاست که نقش شخصیت آیت‌الله خمینی به افسانه پهلوی می‌زند. امروز هیچ رئیس دولتی و هیچ رهبر سیاسی، حتی به پشتیبانی همه رسانه‌های کشورش نمی‌تواند ادعا کند که مردمش با او پیوندی چنین شخصی و چنین نیرومند دارند.

خمینی چیزی نمی‌گوید، چیزی جز نه؛ نه به شاه، به رژیم و به وابستگی. خمینی آدم سیاسی نیست: حزبی به نام حزب خمینی و دولتی به نام دولت خمینی وجود ندارد.^۱

این ترتیب، خیزش بی‌نظیر «امام و امت» در ایران اسلامی، نظریه‌ها و تئوری‌های اندیشوران و اندیشکده‌های تمدن غرب را در تحلیل انقلاب‌های اجتماعی متحول نمود و چهره نوین و شورانگیزی از قدرت اراده جمعی ملت ملت معتقد به دین مبین اسلام به جامعه بشری نشان داد. «فوکو» در مدالان، خویشاوند تبیین عدم شباهت انقلاب ایران با جنبش‌های مشابه در دنیا، نه است مردم ایران را این‌گونه معرفی می‌کند: ... نه چیزی است که در چین یافت می‌شود، نه در ویتنام و نه در کوبا؛ موج عظیمی است بدون ابزار نظامی، بدون پیشگام، بدون حزب ... نخستین پدیده مناقض نما.^۲

در عصر شکل‌گیری انقلاب ملت خداجست ایران، تحلیل‌های ساخت‌گرایانه از ماهیت انقلاب‌های اجتماعی رواج دارند و «انقلاب‌ها جنبش‌هایی تعینی و غیرقابل رهبری و مدیریت آگاهانه پنداشته می‌شود و دانشمندان و تحلیل‌گران متعددی، اصالتی برای اندیشه و اراده رهبری در بسیج عمومی مردم قائل نیستند؛ اما با ظهور توفانی نهضت اسلام در مردم ایران، برخی نظریه‌پردازان معروف غربی مانند خانم تدا اسکاچ پل،^۳ پس از مطالعه انقلاب اسلامی ایران، به صورت علنی اعلام می‌کنند که

۱. میشل فوکو، ایرانی‌ها چه رؤیایی در سر دارند؟، ترجمه حسین معصومی، ص ۶۳-۶۵.

۲. همان، ص ۴۳-۴۴.

3. Theda Skocpol.

این انقلاب، عمومیت نظریه آن‌ها را خدشه دار نموده است.^۱

بر این اساس، نقش دو عامل «ایدئولوژی اسلامی» و «رهبری دینی» حضرت امام علیه السلام و شاگردان ایشان در شکل‌گیری و پیروزی انقلاب اسلامی، انکارناپذیر می‌باشد. به همین دلیل، اندیشه و فرهنگ ناب دین مبین اسلام و آموزه‌های مکتب فکری حضرت امام علیه السلام به عنوان احیاگر هویت ملی-دینی جامعه ایران و سایر ملل اسلامی، معیار و شاخص همه تحلیلهای درباره انقلاب اسلامی ایران و چارچوب نظری تعیین خط مشی و نقشه راه پیش روی نظام در مسائل مختلف حاکمیتی قلمداد می‌شود. شکر کرد ممتاز مکتب امام علیه السلام و مجاهد خستگی‌ناپذیر نهضت اسلامی ایران، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رحمته الله علیه با هشیاری کامل نسبت به این امر، سه‌هاست که نه‌سگان، مسئولین و توده مردم انقلابی ایران اسلامی را به باریابی و حراست از این دو رکن ماهوی انقلاب اسلامی فراخوانده‌اند. معظّم له از سویی نسبت به خطر استحاله درونی و تبدّل ماهیت و «سیرت» اسلامی انقلاب هشدار داده‌اند:

همیشه در دل ساخت حقوقی، یک ساخت حقیقی، یک هویت حقیقی و واقعی وجود دارد؛ او را باید حفظ کرد. این ساخت حقوقی در حکم جسم است؛ در حکم قالب است، آن هویت حقیقی در حکم روح است؛ در حکم معنا و مضمون است. اگر آن معنا و مضمون تغییر پیدا کند، ولو این ساخت ظاهری و حقوقی هم باقی بماند، نه فایده‌ای خواهد داشت، نه دوامی خواهد داشت؛ مثل دندانی که از داخل پوک شده، ظاهرش سالم است؛... آن ساخت درونی چیست؟ همان

۱. عبدالقیوم شکاری، نظریه دولت تحصیل‌دار و انقلاب اسلامی، ص ۲۳.

آرمان‌های جمهوری اسلامی است. اصل قضیه این است که مراقب باشیم آن روح، آن سیرت از دست نرود، فراموش نشود؛ دلمان خوش نباشد به حفظ صورت و قالب. به روح، معنا و سیرت توجه داشته باشید. این، اساس قضیه است.^۱

و از سوی دیگر، ضمن تأکید بر این نکته که رمزپیروزی انقلاب اسلامی، حجت و نظام فکری حضرت امام علیه السلام بوده است^۲، خطر تحریف خط فکری حضرت امام علیه السلام را به صورت جدی هشدار داده و عدم فهم صحیح یا عدم التزام عملی به مکتب نظری و سیره عملی خمینی کبیر علیه السلام را ضربه بزرگ و یک سیلی تاریخی بر پیکره مردم و منافع ملی کشور برشمرده‌اند:

خطر تحریف امام به عنوان یک هشدار باید در گوش و چشم مسئولان کشور، صاحب نظران فکری انقلاب، شاگردان قدیمی امام، کسانی که علاقه به این راه دارند و عمرم جوانان، فرزندان، دانشگاهیان، حوزویان تلقی بشود... اگر ما... ایران بخواهد به آن هدف‌ها برسد، بخواهد این راه را ادامه دهد، باید راه امام بزرگوار را درست بشناسد، اصول او را درست بشناسد... گذارد شخصیت امام را تحریف کنند، که تحریف شخصیت امام،

۱. دیدار با دانشجویان و اساتید دانشگاه علم و صنعت، ۱۳۸۷/۹/۲۴.

۲. «امام بزرگوار با مکتب سیاسی خود بود که توانست طلسم دیرپای استبداد را در این کشور بشکنند... راز موفقیت امام در مکتبی است که عرضه کرد و توانست آن را به طور مجسم و به صورت یک نظام، در مقابل چشم مردم جهان قرار دهد. البته انقلاب عظیم اسلامی ما به دست مردم به پیروزی رسید و ملت ایران عمق توانایی‌ها و ظرفیت فراوان خود را نشان داد؛ اما این ملت بدون امام و مکتب سیاسی او قادر به چنین کار بزرگی نبود.» (بیانات در مراسم پانزدهمین سالگرد رحلت امام خمینی، ۱۳۸۳/۳/۱۴)

تحریف راه امام و منحرف کردن مسیر صراط مستقیم ملت ایران است. اگر راه امام را گم کنیم یا فراموش کنیم یا خدای نکرده عمداً به کنار بگذاریم، ملت ایران سیلی خواهد خورد.^۱

بی شک، تمام ثمرات تاریخی و پردامنه مادی و معنوی نهضت مردم ایران به رهبری دینی امام خمینی (ره)، در سایه اعتقاد راسخ مردم و عناصر تاثیرگذار نهضت به آرمان‌های اسلامی و نظام فکری حضرت امام (ره) به دست آمده و استمرار یافته است. بنابراین، شناخت ماهیت این نهضت، مدنیت، اهداف، راهبردها و برنامه‌های آن، مستلزم ارتباط وثیق و عمیق با این دورکن اساسی نهضت می باشد. از این رو می توان گفت تحلیل‌ها و اندیشه‌های ناسازگار با متعارض با این دو عامل، قطعاً مخل اهداف و آرمان‌های نهضت و رفع ملی کشور بوده و عملی شدن آن‌ها، ثمره‌ای جز انحراف از راه به شرف کشور و اتلاف سرمایه‌های مادی و معنوی مردم در چرخه آزمون و خطای مکرر نخواهد داشت.

یکی از مسائل مهم سیاسی-اجتماعی نظام اسلامی که از دامنه تأثیر پیچیده و گسترده مادی و معنوی داخلی و خارجی برخوردار بوده و در مقاطعی حساس از عمر بابرکت جمهوری اسلامی، محل نزاع جریان‌ات سیاسی، متفکرین و مسئولین کشور قرار گرفته، مسئله «روش مواجهه با قدرت‌های استکباری» بوده است. این مسئله، به خصوص در سال‌های اخیر و در پی حل و فصل پرونده هسته‌ای کشور و تبعات اقتصادی و سیاسی آن، بیش از پیش برای مردم، جوانان و نخبگان کشور مطرح بوده و مناظرات و مباحثات اقشار مختلف کشور، به ویژه

۱. بیانات در مراسم بیست و ششمین سالگرد رحلت امام خمینی، ۱۳۹۴/۳/۱۴.

نخبگان را در پی داشته است. در این میان، درگیری و تقابل اندیشه‌ها در دو راهبرد کلی در نوع مواجهه با ابرقدرت‌های جهانی خلاصه می‌شود؛ یکی راهبرد «بدبینی به ابرقدرت‌ها و مقاومت و مبارزه در برابر آنها» و دیگری راهبرد «خوش‌بینی و اعتماد به ابرقدرت‌ها و سازش و مصالحه با آنها». مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که فارغ از هر نوع تعصب و ورزی و سیاست‌کاری کورکورانه، کدام یک از این دو راهبرد برآمده از نظام معرفت‌قرآن کریم است؟ به عبارت دیگر، کدام راهبرد از مبانی قرآن کریم و شریعت مقدس اسلامی استخراج شده و از انطباق دقیقی با اصول و نظری انتساب ایدئولوژیک ملت ایران برخوردار است؟ نکته جالب این است که طرف‌داران هر دو نظریه در اثبات کارآمدی و صحت اندیشه خود برای مردم مسلمان و معتقد ایران اسلامی، به تاریخ اسلام و متون و حیان اسلام استشهاد می‌کنند!

متأسفانه، سالیان متمادی است که شاهد شکاف نظری بسیاری از نخبگان علمی و سیاسی-اجتماعی کشور با مکتب فکری حضرت امام (علیه السلام) و گفتمان انقلاب اسلامی هستیم. این شکاف اجتماعی، گاه در قالب اظهارنظرهای کاملاً متعارض برخی رجال سیاسی با خط‌مشی‌های رهبران انقلاب و گاهی به صورت عدم التزام عملی کافران و سولین در برنامه‌ریزی‌ها و مدیریت امور کشور نمایان می‌گردد. این تعارضات نظری و عملی، در واقع انعکاس شکاف و تعارض دو فرهنگ یا دو جریان فکری بومی و غیربومی در جامعه ایرانی است؛ پارادایم و فرهنگ ناب ایرانی-اسلامی ما و در طرف مقابل، منظومه علوم انسانی غربی

۱. به عنوان نمونه، یکی از دو جریان فکری-سیاسی، «نهضت کربلا» را درس صلح و مذاکره با استکبار معرفی می‌کند، در حالی که نظریه دیگر با استناد به منابع تاریخی، آن را درس مبارزه و جهاد و نهیب بر استکبار برمی‌شمرد.

و فرهنگ و تمدن مدرنیته غرب. آنان که با ساده‌اندیشی تعارض‌های موجود را صرفاً به انقلابی‌گری به معنای افراطی و منفی آن یا ابعاد کاریزماتیک رهبران انقلاب اسلامی نسبت می‌دهند، از نقش عمیق و پرسنود مبانی اعتقادی و نگرش‌های کلان، در رقم خوردن تحلیل‌ها و عملکردهای فردی و اجتماعی رهبران و ملت مؤمن و دین‌مدار ایران غافلند و در واقع، به جای اصل و ریشه، برفرغ‌ها تکیه کرده‌اند.^۱

به سبب همین شکاف نظری مبانی دینی انقلاب اسلامی با مبانی نظری فرهنگ و تمدن غرب است که رهبراندیشمند انقلاب، بارها در دیدار با مسئولان، دانشگاهیان و حوزویان، مبانی و پایه‌های علوم انسانی تمدن غرب را مسدوم خوانده و بر لزوم و تعمیق معارف اسلامی در مردم و نخبگان، سرر تأکید کرده‌اند:

اینکه بنده دربار علوم انسانی در دانشگاه‌ها و خطر این دانش‌های ذاتاً مسموم بشدار دادم - هم به دانشگاه‌ها، هم به مسئولان - به خاطر همین است. این علوم انسانی‌ای که امروز رایج است، محتوایی دارد که ماهیتاً متعارض و مخالف با حرکت اسلامی و نظام اسلامی است؛ متکی به جهان‌بینی دیگری است؛ حرف دیگری دارد، هدف دیگری دارد. وقتی این‌ها رایج شد، مدیران براساس آن‌ها تربیت می‌شوند؛ همین مدیران می‌آیند در رأس دانشگاه، در رأس اقتصاد کشور، در رأس مسائل سیاسی داخلی، خارجی، امنیت، غیره و غیره قرار می‌گیرند...^۲... «برای اینکه ما بتوانیم به این آینده‌های مطلوب برسیم، احتیاج به نسل جوان باهمت پُرانگیزه مؤمن

۱. «قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا» (سوره اسراء، آیه ۸۴)

۲. بیانات در دیدار طلاب، اساتید و فضالای حوزه علمیه قم، ۱۳۸۹/۷/۲۹.

تلاشگرِ کاردانِ راه‌بلد داریم. یکی از شرایطِ اصلی‌اش مؤمن بودن و متقی بودن است؛ اینکه می‌گوییم تشکّل‌های اسلامی و محیط‌های دانشجویی، معارف و معرفت اسلامی را در خودشان عمق ببخشند، برای این است که بتوانند این بار سنگین را بردوش بگیرند و به منزل برسانند؛ و الا نمی‌شود. این نکته و حرف اصلی ما با مجموعه‌های دانشجویی است.^۱

در همین راستا، عظیم‌له ضمن تأکید بر «جنگ نرم» جبهه استکبار علیه نظام اسلامی در جبهه انحراف فکری مردم و اختلال در دستگاه محاسباتی مسئولین کشور، مسئله تبیین و ترویج اندیشه و گفتمان انقلاب اسلامی و ارتباط وثقه، پی‌بگان و مسئولین با اصول و فروع آن را از ضرورت‌ها و راهبردهای اساسی انقلاب اسلامی برشمرده‌اند:

در دستگاه‌های تبلیغاتی جهانی نقش تحریف و گمراه‌سازی، نقش فوق‌العاده خطرناکی است که امام به آن توجّه داشت. وسایل ارتباطی فکری نامطمئن و وابسته به دشمنان کشور و ملت، امام را وادار می‌کرد که هم خود او به‌طور دائم در موضع تبیین و ارشاد و هدایت مردم قرار گیرد و هم به‌طور دائم توصیه کند که حقایق را به مردم بگویند و افکار آن‌ها را نسبت به حقایقی که دشمن سعی می‌کند آن‌ها را مکتوم نگه دارد، آشکار کنند...»^۲. «آنچه ما امروز در مجموعه رفتار دستگاه استکبار مشاهده می‌کنیم، همین است؛ هدف ایجاد اختلال در نظام محاسباتی و دستگاه محاسباتی من و شماست. در میدان‌های

۱. بیانات در دیدار با دانشجویان، ۱۳۸۵/۷/۲۵.

۲. بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی، ۱۳۸۰/۳/۱۴.

دیگر، استکبار نتوانسته است، کاری از او برنیامده است... این کار را هم با تبلیغات، با کار سیاسی، با تماس‌های گوناگون دنبال می‌کنند؛ می‌دانند که جمهوری اسلامی برای رسیدن به هدف‌های خود دارای توان است؛ باید نخواهد؛ اگر «خواست»، می‌تواند؛ می‌خواهند کاری کنند که نخواهد. امروز تلاش دنیای استکبار و در رأس آن‌ها آمریکا است و این همان جنگ نرمی است که ما از چند سال قبل از این، درباره آن بحث کردیم، غرب بیداریم؛ دیگران هم گفته‌اند و نوشته‌اند و بحث کرده‌اند.^۱

دغدغه این اثر، کشف پاسخ قرآن کریم به مسئله «راهبرد مواجهه با قدرت‌های استکباری» به صورت مستدل و منطقی است تا از رهگذر آن، در مخاطبین فرهیخته و سلیس، توان ارزیابی و قضاوت میان اندیشه‌ها و ایده‌های مطرح شده در تعامل با جبهه ابرقدرت‌های جهانی به دست آید. ثمره مهم دیگر این کاوش علمی، روشن شدن پشتوانه نظری عمیقاً قرآنی و عقلانی گفتمان انقلاب اسلامی در این مسئله بسیار مهم و اساسی کشور به عنوان مُشتی نمونه خروار است. منابع این تحقیق، بیانات و مکتوبات رهبران انقلاب اسلامی، تفاسیر قرآن کریم و کتب عقاید اسلامی با محوریت کتاب ارزشمند طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن می‌باشد. این کتاب جذاب و کم‌نظیر در تبیین اصالت اعتقادات اسلام، مجموعه مباحث آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای رحمته‌الله در سال ۱۳۵۳ در جمع جوانان و اقشار انقلابی مشهد است که با نگاه نافذ اجتماعی و عینیت‌گرای معظم‌له به معارف اسلامی، تصویری جذاب،

نظام‌مند، ناظر به مسائل اجتماعی روز و مستند به آیات قرآن از اصول اعتقادی اسلام ارائه می‌کند. رهبر قرآنی انقلاب اسلامی، سال‌ها بعد در جمع برخی جوانان دانشجو، این سلسله مباحث خویش را «مبانی فکری نظام اسلامی» برمی‌شمرد:

بنده یک ماه رمضان در مسجد امام حسن مشهد سخنرانی مستمری سی جلسه‌ای داشتم ... در آن سخنرانی‌ها راجع به توحید، امانت، ولایت، نبوت و سایر مباحث اساسی بحث شده است که الآن هستی‌ها را تأیید می‌کنم. این‌ها پایه‌های فکری برای ایجاد این نظام اسلامی بود؛ اگرچه ما آن موقع امیدوار نبودیم که نظام اسلامی شش هفت سال دیگر محقق شود. می‌گفتم اگر پنجاه سال دیگر هم ایجاد نشود، بالاخره پایه‌های فکری‌اش این‌هاست. آن کار، جهت دادن به فکر نسل جوان آن روز بود.^۱

جای بسی تأسف است که این اثر ارزشمند و بسیار کاربردی نسبت به فضای امروز مسائل اجتماعی ما، در جامعی پژوهشی و دستگاه‌های تعلیم و تربیتی کشور مورد توجه لازم رسانی قرار نگرفته و بدنه فرهیختگان حوزوی و دانشگاهی و نیز عموم مسلمانان ایران اسلامی از محتوای غنی آن، محروم مانده‌اند. دغدغه شخصیت مجتهد و مجاهد رهبر معظم انقلاب در تقریر دقیق، نظام‌مند، غیرانتزاعی و مستند نظام اعتقادات اسلامی در روزهای مبارزات ایدئولوژیک با مارکسیسم و لیبرالیسم، این کتاب را برای مخاطبین مذهبی و انقلابی به‌ویژه جوانان فرهیخته حوزوی و دانشگاهی بسیار

جذاب و مفید ساخته و از سویی دیگر، چهره درخشان علمی-اجتهادی پرچم‌دار بصیر انقلاب اسلامی را بیش از پیش نمایان کرده است.

ناگفته نماند که در این پژوهش، تنها «مبانی» اندیشه قرآن کریم در موضوع «راهبرد مواجهه با نظام استکبار» واکاوی گشته و سایر ابعاد این موضوع، نظیر روش‌ها و تاکتیک‌ها، آداب و قوانین کلی و... به فرصت دیگر موکول شده است. عمق تخصصی و نحوه نگارش این تحقیق، متناسب با فضای عمومی نخبگان و جوانان حوزوی و دانشگاهی است و ساختار کتاب، متناظر با ساختار کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، بر اساس اصول اعتقادی «توحید»، «نبوت» و «ولایت» طراحی گردیده است. البته در مقدمه ورود به مباحث، جهت نیل به اشتراک ذهنی با مخاطبین پیرامون مفاهیم اصلی بحث، در فصل اول با عنوان «کلیات»، کلیدواژه‌ها و مبانی پایه تحقیق حاضر، تبیین شده‌اند.

به دلیل اهمیت «فهم نظام‌مند» معارف اسلامی و نقش «مبانی کلان» معارف قرآن کریم در فهم جزای گوناگون آن، بحثی کوتاه و کاربردی در این موضوع به عنوان پیشگفتار کتاب ارائه شده و در پایان کتاب نیز، به عنوان یک ضمیمه محتوایی بسیار گران‌بها، سند راهبردی و پراهمیت «پیام قبولی قطعنامه ۵۹۸» - که تبیین‌کننده راهبردی مکتب فکری امام روح‌الله (علیه السلام) در مسئله مواجهه با جبهه استکبار و نظام سلطه جهانی می‌باشد - منعکس شده است.

نگارنده، ضمن قدردانی و تشکر و افراز همه سرورانی که در مراحل تحقیق، نگارش و انتشار این اثر، همیاری نموده‌اند، امیدوار است این گام هرچند مختصر در تبیین مبانی قرآنی گفتمان انقلاب، گام‌های بلندی را در این راستا برانگیخته و مقبول درگاه منجی موعود، حضرت بقیة الله الاعظم (علیه السلام) قرار گیرد.